

ZMNIEJSZ DYSTANS – JEDZ LOKALNE!

scenariusze zajęć

CZYM SĄ ŻYWNOŚCIOKILOMETRY?

Żywnościokilometry to dystans, jaki żywność pokonuje z miejsca produkcji na nasz talerz. Emisje gazów cieplarnianych z transportu żywności przyczyniają się do globalnego ocieplenia.

Awokado

(producent Izrael)

DROGA DO POLSKI

ok. **2552 km**

571 kg CO₂/ 156 kg C

460 kg CO₂/ 126 kg C

159 kg CO₂/ 43 kg C

Czosnek

(producent Chiny)

DROGA DO POLSKI

ok. **6940 km**

1553 kg CO₂/ 424 kg C

1251 kg CO₂/ 341 kg C

431 kg CO₂/ 118 kg C

Salata

(producent Hiszpania)

DROGA DO POLSKI

ok. **2200 km**

512 kg CO₂/ 140 kg C

413 kg CO₂/ 113 kg C

142 kg CO₂/ 39 kg C

DZIĘKI OGRANICZANIU ŻYWNOŚCIOKILOMETRÓW:

- ▶ spalamy mniej benzyny i ograniczamy emisje CO₂
- ▶ kupując lokalnie, zaopatrujemy się w świeże produkty
- ▶ ograniczamy koszty transportu, które wpływają na cenę produktu
- ▶ mamy więcej możliwości sprawdzenia, skąd pochodzi nasza żywność

**Zanim kupisz dany produkt, sprawdź etykietę lub metkę
i zobacz, gdzie został wyprodukowany!**

Źródło: <http://www.fallsbrookcentre.ca/cgi-bin/calculate.pl>

JEDZ LOKALNIE, MYŚL GLOBALNIE!

TYTUŁ:	Zmniejsz dystans – jedz lokalne
WIEK UCZNIÓW/ENNIC:	9-12 lat
PRZEDMIOT:	Dowolny
CZAS:	45-60 min

Cele:

Uczniowie/uczennice:

- › zapoznają się z informacjami dot. dystrybucji żywności (rozumienie pojęcia *żywnościokilometry* – ang. food miles)
- › rozumieją wpływ produkcji i dystrybucji żywności na środowisko naturalne
- › widzą korzyści płynące z lokalnej produkcji i konsumpcji żywności (ograniczenie transportu)
- › uczą się formułować wnioski

Metody:

pogadanka, pokaz filmu animowanego *Oto historia naszego jedzenia* (ang. *This is the story of your food*, 2 min 37 s, dostępny pod linkiem: <https://youtu.be/SvyaWC8MCCU>), praca z kalkulatorem *żywnościokilometrów*

Materiały:

przyniesione przez dzieci produkty żywnościowe lub kolaż z pierwszych zajęć z tego cyklu, komputer z dostępem do Internetu, rzutnik multimedialny, samoprzylepne karteczki typu post-it, duża mapa świata do powieszenia na ścianie lub tablicy, markery

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1.	Obejrzyjcie razem z uczniami i uczennicami kolaż zrobiony wcześniej na zajęciach (pierwszy scenariusz), przedstawiający, co uczniowie i uczennice lubią najbardziej jeść. Zapowiedz dzieciom, że wspólnie zastanowią się, skąd pochodzą ich ulubione potrawy i produkty (warzywa, owoce, mięso itp.) potrzebne do ich przyrządzenia. Możesz także poprosić na wcześniejszych zajęciach, aby każdy uczeń/uczennica przyniósł z domu jeden wybrany produkt żywnościowy (w tym także warzywa lub owoce) i wcześniej sprawdził (w sklepie lub na etykiecie), skąd dany produkt pochodzi.
2.	Poproś, aby uczniowie i uczennice położyli przyniesione produkty na ławkach, a obok nich karteczki post-it z zapisanymi krajami pochodzenia produktów. Jeśli pracujecie z kolażem, zastanówcie się, skąd pochodzą zapisane na nim produkty i dopiszcie nazwy krajów ich pochodzenia. Następnie sprawdźcie wspólnie na mapie świata, gdzie leżą dane kraje. Na podsumowanie tej części obejrzyjcie film animowany <i>Oto historia naszego jedzenia</i> , ukazujący, z jak daleka są do nas transportowane niektóre produkty spożywcze. Opowiedzcie wspólnie historię jabłka.
3.	W nawiązaniu do filmu zapytaj o skutki transportu żywności z daleka dla ludzi i środowiska oraz jakimi środkami transportu przewożona jest żywność. Na tym etapie wysłuchaj odpowiedzi dzieci, nie poprawiaj ich, nie krytykuj ani nie uzupełniaj ich wypowiedzi. Jeśli zostanie wymieniona kwestia zanieczyszczenia środowiska, a szczególnie emisji gazów cieplarnianych (w tym dwutlenek węgla – CO ₂), nawiąż do tego wątku i wyjaśnij, że im dłuższą drogę przebywa jedzenie, tym więcej CO ₂ jest emitowane do atmosfery (szczególnie przez samoloty, a potem samochody), a CO ₂ jest głównym gazem odpowiedzialnym za obserwowane na Ziemi globalne ocieplenie klimatu.
4.	Zapisz na tablicy słowo <i>żywnościokilometry</i> (ang. <i>food miles</i>) i zapytaj, czy zetknęli się kiedyś z tym terminem i co on może oznaczać (jeśli go nie znają, mogą zgadywać). Opowiedz uczniom i uczennicom o możliwości skalkulowania kosztów długiego transportu dla środowiska przy pomocy kalkulatorów znajdujących się w Internecie. Zaprezentuj im kalkulator <i>żywnościokilometrów</i> i wspólnie sprawdźcie liczbę kilometrów, które muszą przebyć niektóre z wybranych produktów. Link do kalkulatora kilometrów: http://www.foodmiles.com W tym celu w polu <i>your location</i> wpiszcie: Poland, w polu <i>country</i> – kraj pochodzenia wybranego produktu, a w ostatnim polu <i>food item</i> – nazwę produktu (w jęz. angielskim). Po naciśnięciu <i>submit</i> (wyślij dane) otworzy się okno z wynikiem tzn. liczbą kilometrów, które pokonał dany produkt na nasz stół. Przechodząc do wyników, możecie prześledzić na mapie drogę, jaką dany produkt pokonał. W bardziej zaawansowanej grupie, zwróć uwagę w wynikach, ile kilogramów CO ₂ zostało podczas tej podróży wyemitowanych w zależności od środka transportu. Pracując w parach lub na jednym komputerze, możecie w ten sposób wykonać obliczenia dla kilku wybranych produktów.
5.	Po zakończeniu ćwiczenia zapytaj dzieci, jakie mają spostrzeżenia lub przemyślenia. Daj im około minuty na indywidualne zastanowienie się, a następnie 2-3 minuty na zapisanie swoich przemyśleń w zeszytach. Poproś następnie chętne dzieci, aby przeczytały swoje zapiski na forum klasy. W razie potrzeby zadawaj dodatkowe pytania, np. Co możemy zrobić, by generować mniej <i>żywnościokilometrów</i> ? Zanotuj główne wątki przemyśleń i obserwacji.

PODSUMOWANIE:

Podsumowując pracę na lekcji, zwróć uwagę na korzyści z lokalnej produkcji i konsumpcji żywności (w tym przede wszystkim ograniczenie jej transportu).